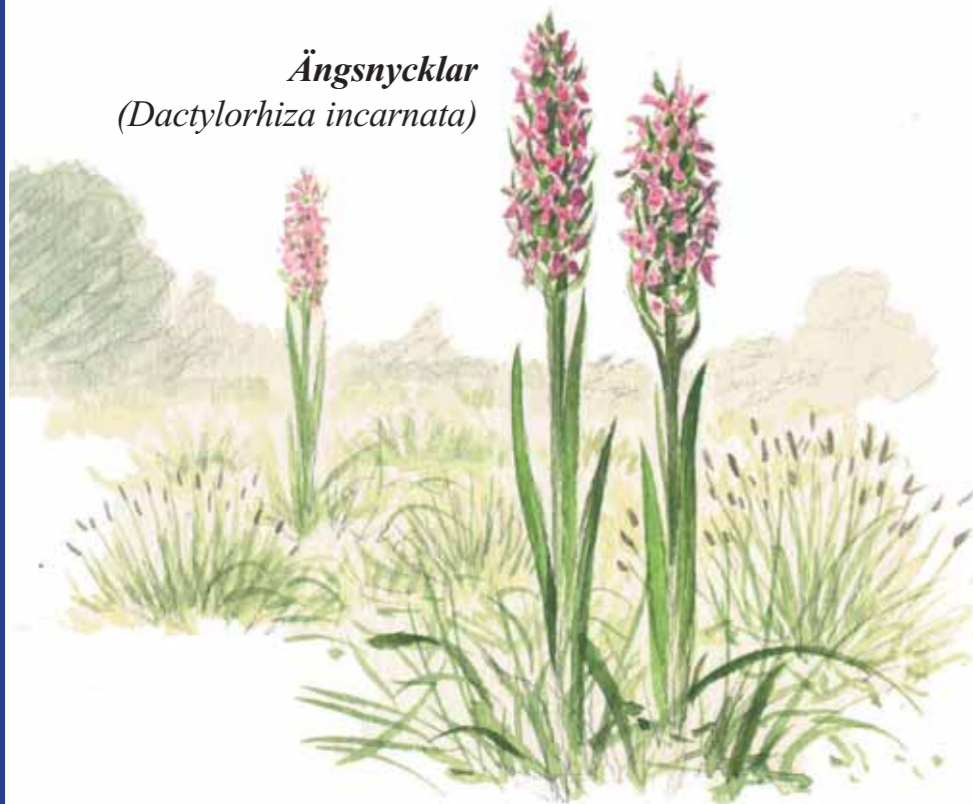

Ängsnycklar
(*Dactylorhiza incarnata*)

Välkommen till kalkkärret

Det är lätt att bli fascinerad en sommardag i kalkkärret. Naturen är exotisk, med iögonfallande orkidéer, spännande insektsätande växter, förrymda fjällväxter och sällsynta små landsnäckor. Det finns mycket att uppleva för den nyfikne, så ta på dig stövlarna och gå på upptäcktsfärd!

Varför hittar man ett kalkkärr här?

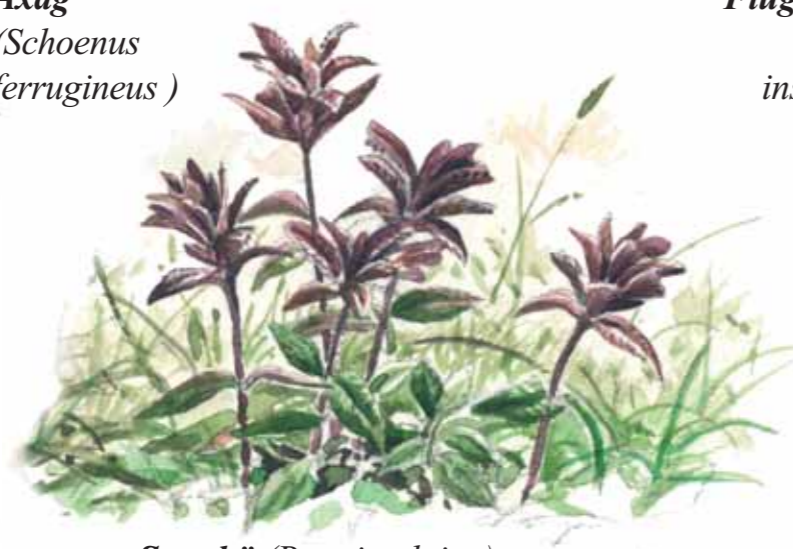
Östgötaslätten väster och norr om Linköping har genom sin kalkhaltiga berggrund goda förutsättningar för den unika naturtypen kalkkärr, eller extremrikkärr som den också kallas. Vatten tar upp kalk ur berggrunden och gör marken kalkrik. Ibland är vattnet så kalkrikt att kalken fälls ut som en gråvit porös massa, kalktuff. Även om kärren är rika på kalk så är de fattiga på växt-näringsämnen fosfor och kväve. Detta tillsammans med markernas historia som betes- och slåttermarker ger förutsättningarna för de särpräglade arter som är utmärkande för kalkkärret.

Orkidéer och andra märkligheter

Ståtliga orkidéer som ängsnycklar, vaxnycklar, skogsnycklar och kärknipprot finns ofta i kärren men det finns också mindre arter som kan vara nog så intressanta. Sätt dig på huk och detaljstudera flugblomstret med sin sinnrika anpassning till ett släkte av gaddsteklar. Blommorna liknar och luktar som parningsvilliga honor och får stekelhanarna att flyga runt och pollinera blommorna. Lurigt men effektivt!

Axag
(*Schoenus ferrugineus*)

Svarthö (*Bartsia alpina*)

Kalkkärrsgrynsnäcka
(*Vertigo geyeri*)

Flugblomster
(*Ophrys insectifera*)

En annan märklig art är den mörkvioletta lejongapsväxten svarthö, en kvarleva från den senaste istiden. Den är idag en fjällväxt men har i våra trakter blivit kvar i kalkkärren. Du hittar den i de finaste kalkkärren, ofta bland de svarttoppade tuvorna av axag, ett halvgräs som är en karaktärsväxt i östgötska kalkkärr. I kärren hittar man också insektsätande växter som tätört, bläddror och sileshår som genom att äta kött kompenserar för rådande näringsbrist!

Sällsynta landsnäckor

Något som uppmärksammas på senare år är kalkkärrens betydelse för en rad små landsnäckarter. De är djur med dålig spridningsförmåga vilket gör dem mycket känsliga för miljöförändringar. Flera arter, till exempel kalkkärrsgrynsnäcka och otandad grynsnäcka, är sällsynta.

Hoten mot kalkkärren

Hoten mot kalkkärren är många och antalet kärren har reducerats till en bråkdel av vad som fanns för 150 år sedan. Behovet av mark mot slutet av 1800-talet ledde till att många kärren dikades ut för att odlas. Idag förlorar de istället sina naturvärden på grund av igenväxning och utebliven hävd. Bete eller slåtter och röjningsinsatser är avgörande för kalkkärrens fortsatta blomstrande framtid!

Näbbstarr/Slankstarr/Gräsull
(*Carex lepidocarpa/ Carex flacca/ Eriophorum latifolium*)
- tre halvgräs som hör hemma i kalkkärret

Skogsnycklar
(*Dactylorhiza maculata ssp. fuchsii*)

Kärknipprot
(*Epipactis palustris*)

Denna naturvårdssatsning har medfinansierats genom statsbidrag förmedlade av Länsstyrelsen Östergötland.

Welcome to the lime marsh, the realm of the orchids!

Lime marshes, also known as orchid marshes, are something out of the ordinary. The rich flora and fauna offers not only the spectacular orchids like the heath spotted orchid, marsh hellebore or fly orchid but you can also find an ice age remnant, the alpine species alpine bartsia. Other distinctive species are the carnivorous sundews, bladderworts and common butterwort. Living among all the plants you can find the rare whorl snail. The lime marshes are the habitat of this nearly immobile snail.

Why not have a roam around the lime-marsh?

Att tänka på om det finns betesdjur i kärret:

- Stäng alltid grindarna efter dig
- Stör eller mata inte betesdjuren
- Håll hunden kopplad och på avstånd från djuren

Vid frågor kontakta naturvårdsansvariga, Linköpings kommun. Tfn 013-20 60 00. www.linkoping.se/natur